

ПРОГРАМА

ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА РАННОТО НАПУСКАНЕ НА УЧИЛИЩЕ

2021/2022 УЧЕБНА ГОДИНА

I. Общи положения

Настоящата програма е в съответствие с целите, залегнали в националните политики по превенция на ранното напускане на образователната система и комплекса от мерки на правителството в областта на образованието и социално-икономическото развитие. Водещи стратегически документи при изготвяне на училищната програма на СУ "Св. св. Кирил и Методий" гр. Смядово за превенция на ранното напускане на образователната система са:

- Закон за предучилищното и училищното образование;
- Наредба за приобщаващото образование;
- Закон за младежта;
- Стратегия за намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система;
- ПМС № 100/08.06.2018 г. за създаване и функциониране на Механизъм за съвместна работа на институциите по обхващане и включване в образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст.

II. Рискове

Преждевременното напускане на училище води до нарастване на рисковете от социално изключване, застрашава сигурността и стабилността на обществото и е предпоставка за влошаване качеството на живот на сегашното и следващите поколения. Здравният статус и достъпът до услуги и ресурси, които могат да осигурят по – добър стандарт и продължителност на живота в добро здраве и благосъстояние са в пряка зависимост от получената по – висока степен на образование. Посочените последствия са показателни за мащаба и степента на негативното влияние на преждевременното напусналите училище и техните семейства и върху цялостното социално – икономическо развитие на страната.

III. Причини за отпадане от училище

Причините за отпадане от училище са многообразни и не се проявяват изолирано. Това определя необходимостта да се подхожда комплексно и същевременно да се действа индивидуално към конкретния случай на всяко дете, застрашено от отпадане, или вече отпаднало от училище. Отпадането на ученици от училище е не само педагогически, но и социален проблем. Корените на това явление трябва да се търсят основно в семейната среда, в мотивацията на учениците за учебен труд, в слабия стремеж за личностна реализация в училищната среда. След анализ на проблема е констатирано, че учениците са в училище, но поради липса на интерес или слаби постижения в учебните занятия, допускат неизвинени отсъствия. Имат лоши прояви по отношение на дисциплина и междуличностно общуване в училище, както и голям брой слаби оценки, което неминуемо ги поставя в групата на застрашени от отпадане.

Причините за преждевременното напускане на училище могат да бъдат класифицирани в няколко основни категории:

1. Икономически причини - ниски доходи, лошо качество на живот на определени социални слоеве, използване на детето като трудов ресурс.
2. Социални причини – нисък социален статус; дефицит на социални умения.
3. Етнокултурни причини - ниска ценност на образованието, ранно встъпване в брак и др.
4. Образователни причини.
5. Институционални причини – недостатъчна координация между различните служби и специалисти на национално, регионално, местно и училищно ниво за справяне с преждевременното напускане на училище и др.
6. Причини свързани със здравния статус.
7. Психологически причини - неувереност, чувство за неуспех, отчуждение от училищния живот и др.

В СУ “Св. св. Кирил и Методий” гр. Смядово застрашени от отпадане са ученици, които допускат безпричинни отсъствия най-вече поради слаб родителски контрол или липса на такъв. Политиката на училището е подчинена на принципите за:

- всеобхватност на дейностите – осъществяване на дейности по превенция на тормоза и насилието, ранна диагностика, както и дейности за мотивация и преодоляване на проблемното поведение, които са израз на общата воля и на координираните усилия на всички участници в образователния процес;
- публичност и прозрачност на цялостната политика – чрез популяризиране на добрите практики и документиране на проблемните и рискови ситуации;
- обратна връзка с институции, родители, класни ръководители, учители и ученици;
- идентифициране на рисковите фактори от класните ръководители.

IV. Цели на програмата:

1. Разработване и изпълнение на комплекс от ефективни мерки и дейности за превенция и намаляване на риска от преждевременно отпадане на ученици от идентифицираните рискови групи в училище.
2. Подобрени учебни резултати и осигурена образователна и личностна подкрепа на всеки ученик.

V. Политики и мерки в СУ “Св. св. Кирил и Методий” гр. Смядово за превенция на отпадането по семейни, социални и икономически причини

1. Нежелание на родителите детето да посещава училище, поради слаба социализация, ниска самооценка, невъзможност за адаптиране към учебния процес и останалите ученици.

Мерки: Мотивиране, консултиране и подпомагане чрез редица дейности за приобщаване на децата със специални образователни потребности, децата от ромски произход, както и изоставени от семейства, заминали за чужбина.

2. Трудова миграция на родителите. Напускане на единия или двамата родители на страната поради невъзможност за издръжка на семейството и търсене на работа в чужбина. Оставяне на детето на грижите на баби и дядовци, които нямат същия авторитет и изпадат в безсилие за справяне с новите модели на поведение на децата и трудовата социална обстановка.

Мерки: Ежеседмични контакти на класните ръководители с родителите/настойниците на учениците, консултации с училищния психолог, сътрудничество със социален работник, отдела за закрила на детето и други институции, а при необходимост и с детска педагогическа стая.

3. Недостатъчна образованост на родителите и липса на занижен контрол върху цялостното развитие на ученика. Изразява се в неконтролиране на часовете за прибиране от училище, непознаване на контактите и приятелския кръг на детето, непроверяване на изученото през деня и подготовката на ученика за следващия ден – домашни работи, изпълнение на други поставени от учителя задачи.

Мерки: Мотивиране и приобщаване на тези деца за посещаване целодневната организация в училище, провеждане на срещи на родителите с ръководство, класни ръководители, социален работник, училищния психолог, мотивиране, консултиране и приобщаване към училищната общност.

4. Социално-слаби семейства.

Мерки: Оказване на социална помощ чрез получаване на социални стипендии. За учениците от 8 до 12 клас осигуряване на безплатни учебници, а за учениците, включени в групи за целодневна организация осигуряване на обедно хранене; безплатен транспорт за пътуващите ученици.

5. Преждевременно напускане на училище поради ранни бракове и раждане.

Мерки: Осигуряване на непрекъснати форми за информираност на учениците за сексуалното им развитие, консултации с психолог, осигуряване на възможност за продължаването на прекъснатите училище в самостоятелна форма на обучение.

VI. Дейности в СУ “Св. св. Кирил и Методий” гр. Смядово за превенция на ранното напускане на училище

1. Разработване и реализиране на мерки за проследяване на преместването и отсъствията на учениците чрез:

- сформирани на постоянно действащ екип за превенция на отсъствията;
- изготвяне на база данни от класните ръководители, в чиито класове има ученици от рискови групи;
- обобщаване всеки месец на информацията за отсъствията на учениците от класните ръководители. Информирани на родителите от класния ръководител за изясняване причините за отсъствията.

2. Координиране на действията на класните ръководители с училищното ръководство.

3. Разглеждане в ЧК на теми свързани:

- с превенция на насилието;
- с неправомерните действия, характерни за малолетните и непълнолетните ученици;
- опасностите в интернет и други рискови прояви, които могат да застрашат децата и да доведат до отпадането им от училище;
- теми, свързани с гражданското образование /здравно образование и възпитание/.

4. Системно подпомагане на ученическия колектив за създаване на екипност - провеждане на тренинги за създаване на екип, доверие, подобряване на модела на общуване.

5. Подпомагане адаптирането на учениците от петите класове от начален към прогимназиален етап на обучение.

6. Утвърждаване на позитивна дисциплина – използване на мерки и подходи, гарантиращи изслушване на ученика, осъзнаване на причините за проблемното му поведение и предоставяне на възможност за усвояване на добри поведенчески модели спрямо себе си и останалите.

7. Развитие на училищната общност – превенция на обучителните трудности и ранното оценяване на риска от тях.

8. Квалификация на педагогическите специалисти, насочена към идентифициране и справяне със случаите на риск от преждевременно напускане на училище.

9. Екипна работа между учителите и другите педагогически специалисти – обсъждане на проблеми и обмяна на добри практики при работата им с едни и същи ученици с цел повишаване на ефективността на педагогическите подходи.
10. Достъпност на преподавания материал чрез интерактивни методи, електронни уроци, онагледяване, практическа насоченост.
11. Консултации по съответните предмети с ученици с ниски образователни резултати, както и допълнителна работа с тези ученици през ваканциите.
12. Включване на застрашените от отпадане ученици в извънкласни и извънучебни дейности: училищни турнири, спортни състезания, едnodневни екскурзии, зелени училища, посещение на изложби и концерти и др. Провеждане на благотворителни акции.
13. Поощряване с морални и материални награди.
14. Кариерно развитие. Провеждане на часове на класа, в които учениците по подходящ начин да бъдат запознати с интересни и желани професии.
15. Библиотечно информационно обслужване – чрез училищната библиотека, която гарантира свободен достъп до информация на учениците от различни документални източници в библиотечния фонд и в глобалната мрежа с цел изграждане на навици за четене и компетентности за търсене и ползване на информация.
16. Подобряване възможностите на обучение на деца със СОП. Осигуряване на обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие.
17. Включване на родителската общност при решаване на училищни проблеми.
18. Сътрудничество с различни организации – Дирекция „Социално подпомагане”, отдел за закрила на детето, представители на местната власт и др.
19. Отчет на дейностите и мерките по програмата.

Програмата е приета от Педагогическия съвет (Протокол № 20/14.09.2021 г.).

Директор: Марияна Йорданова